

עונג שבת

ש"ק פר' "משפטים" תשפ"ה	שנה מ"ה	גליון מס' 2231 / מערכת 0556712073
------------------------	---------	-----------------------------------

ורפא ירפא" כ"א, י"ט

"מכאן שניתנה לרופא רשות לרפאות" הכוונה שהוטלה עליו רשות מאת הקב"ה לרפא את החולה. ולפי זה הוסיף הרב גשטטנער שככל שהרופא עושה את מלאכתו מתוך ידיעה שהוא שלוחא דרחמנא לרפא את החולה, כך הוא מקבל כוחות יותר ויותר מכפי שיעור טבעו, כי כשם ש"שלוחו של אדם כמותו" שהשליח מקבל כוחו מהמשלח, כך כביכול שלוחו של מקום מקבל כוחות אלווקיים למעלה מדרך הטבע כדי שיוכל למלא את השליחות ולרפא את החולה.

ולפי זה אפשר לתרץ את דברי הגמ' קדושין פב. ששינו "הטוב שברופאים לגיהנום" והרי ניתנה רשות לרופא לרפא, הכוונה היא לרופא שכופר במשלחו ומתגאה ותולה הכל בחוכמתו וידיעותיו, ומועל הוא בשליחותו ולכן ראוי הוא להגדרה "הטוב שברופאים לגיהנום".

ויראו את אלוקי ישראל" כ"ד, י'

מתן תורה כי אז יצאו ממצבם הקודם וקיבלו תורה והנה בת"כ בפר' שמיני מבואר טעמים אחרים לכך שנבד ואביהוא מתו, וי"ל שמשום שחטאו כאן העמידום בנסיון, ואם היו עומדים בו לא היו נענשים על מה שהציצו, והנה אע"פ שלא הוזהרו הם נענשו על מה שהציצו, מפני שצדיקים כמותם היו צריכים להבין מעצמם שלא להסתכל.

[אילת השחר]

הגמ' במס' ברכות בדף ס'. דורשת ו"רפא ירפא" – "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות", וכך נפסק בשו"ע יור"ד סי' של"ו סע' א' "נתנה התורה רשות לרופא לרפאות, ומצוה היא, ובכלל פקוח נפש הוא, ואם מונע עצמו, הרי זה שופך דמים". נשאלת השאלה כיון שמצוה לרפאות, ואף פיקוח נפש, מדוע אם כן אומרת הגמ' שניתנה "רשות" לרופא לרפא והרי היא חובה ומצוה גדולה, וכבר עמד בזה הט"ז שם.

ותירץ הגאון רבי נתן גשטטנער [בשבילי הרפואה קובץ ט' עמ' ע"ג] שלשון "רשות" הנאמר כאן אינו מלשון רשות וחובה, אלא מלשון שליחות, כפי שמצינו בלשון חז"ל שהטלת שליחות נקראת רשות, וכמו לשון "הרשאה" דקיימא לן דשליח שוייה, כפי שהגמ' אומרת במס' גיטין פ"ח: "אנן שליחותיהו קא עבדינן", ופירש רש"י "הם נתנו לנו רשות" ומה שהגמ' אמרה

פרש"י הסתכלו והציצו ונתחייבו מיתה, אלא שלא רצה הקב"ה לערבב שמחת התורה המתין לנדב ואביהוא עד יום חנוכת המשכן, ואע"פ שגם יום חנוכת המשכן היה שמחה לפניו יתברך [כדאמרין במס' מגילה י': שביום השמיני היה שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, צ"ל שמתן תורה היה שמחה יותר גדולה וכדאיתא במס' תענית כו: וביום חתונתו זה

<p>ולאיש כזה אין שום עצה לשמירת לשונו, כי בעת שכעסו מתגבר עליו, אין הוא בדעתו. והעצה היחידה לו היא: לעקור את המידה הרעה הזאת מאתו. [עיין שער התבונה פ"ג]</p>	<p>יש אדם שמורגל בלשון הרע מחמת רוב כעסו, דהיינו שהוא בטבעו כעסן גדול ונוח לכעוס על כל דבר, ובעת הכעס אי אפשר לו להתאפק, ומדבר כל שעולה על רוחו.</p>
--	--

הלכות תוספת שבת

ג. צריך להיזהר לסיים מנחה בע"ש כמה דקות לפני השקיעה [עפ"י המ"ב הנ"ל קרוב לרבע שעה] כדי שסיפיקו הקהל לקבל שבת, ורבים לא מדקדקים בזה ומפסידים מצות התוספת שבת. ד. הנוהג להתפלל בע"ש מנחה גדולה או מנחה קטנה בתחילת זמן מנחה קטנה שכרו כפול מן השמים, ויקבל שבת בעצמו באמירת קבלת שבת או הריני מקבל שבת לקיים מצות תוספת [וראוי לומר בפה כמ"ב]. [לבירורים בהל' בטל. 5708673]

להיזהר ממחלוקת

ויש להתפלא מאד על בעל המחלוקת, הלא אם יפגוע בבנו אפילו שלא במתכוון, מפיו לפידים יהלכו עליו, וכל שכן אם יזיקו בכוונה ונפל למשכב, אף שנתרפא, יפרסמו בעיני הכל לאיש אכזרי, ולא ישקוט ולא ינוח עד שיגמול לו כמעשהו, ובלבו ינטור עליו עבור זה שנאת נצח. והלא על ידי המחלוקת הוא מביא בעצמו כל הצרות על בניו, ואפשר גם שימותו חס ושלום עבור זה [כדאיתא במדרש ובתנא דבי אליהו]. ואדרבה, גם רומז לאנשי ביתו שיחזיקו עמו במחלוקתו, כעין שמצינו בדתן ואבירם שיצאו ניצבים פתח אוהליהם, הם ונשיהם ובניהם וטפם. ולכן אפילו כבר נכנס בעניין המחלוקת, וקשה לו מאד להיפרד מחבריו, בכל זאת יתאמץ בכל כוחותיו לסלק עצמו מהם, ולא ישמע לדברי היצר הרע וטענותיו, שמסיתו כי לא לכבוד יהיה לו אם יפסיק באמצע ולא יגמור הניצוח, כי מוטב לאדם שיכסף בעולם הזה לפני אנשים יחידים ולא יכסף לעתיד לבוא לפני כל הבית דין של מעלה.

[עיין שער הזכירה פט"ז – קונ' פרי אברהם]

א. לרוב הפוסקים יש מצות עשה מן התורה להוסיף מחול על הקודש בכניסת השבת, לדעת המ"ב רס"א ס"ק כ"ב צריך להוסיף לכל הפחות קרוב לרבע שעה, ואחרים חולקים שדי אפי' בכמה דקות. ב. הנשים נוהגות להוסיף ע"י הדלקת הנרות 20 דק' לפני השקיעה והגברים שצריכים להתפלל עדיין מנחה של חול לא מקבלים שבת בהדלקה רק באמירת "בואי כלה" ואפשר ב"לכו נרננה" [עי בה"ל רס"ג סע' ד' ד"ה וגם].

עוון המחלוקת הוא אפילו כשחולק על אדם השווה לו במעלה, וכל שכן אם חולק חס ושלום על תלמיד-חכם, אפילו איננו רבו, וכל שכן אם הוא רבו בוודאי גדול עונו ונכפל רעתו. כי דרך בעלי המחלוקת לבזות את הצד שכנגדם, וידוע גדול עונושו של המבזה תלמיד חכם ממה שאמרו במס' סנהדרין, ונפסק כן ביורה דעה סי' רמ"ג ס"ו, שהמבזה תלמיד חכם הוא בכלל "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת הנפש היא עוונה בה" [ובזמננו, אם הוא רק ראוי להורות ויגע בתורה נקרא "תלמיד חכם", והמבזהו אפילו בדברים בעלמא, ואפילו שלא בפניו, עוון פלילי הוא, וחייב נידוי, כדאיתא ביורה דעה סי' רמ"ג ס"ז ובסימן של"ד בש"ך סקס"ח], וגם אין רפואה למכתו כדאיתא במס' שבת קי"ט.

ומה נואלו האנשים שנקל בעיניהם לחלוק על הרב והבית דין שבעיר ולבזותם, ואינם חרדים מהעונש הגדול המעוטד לבוא עליהם עבור זה לעולם הבא, וגם בעולם הזה לא ינצלו מן השפטים הרעים.

<p>לע"נ הרב אהרן שמעון ב"ר יצחק שלמה ז"ל, לע"נ הרב משה דוד ב"ר שלום העשל ז"ל, לע"נ הרב דניאל ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ הרב יעקב יצחק ב"ר אהרן שמעון ז"ל, לע"נ מרת שרה ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ מרת צפורה ב"ר אליעזר יצחק ז"ל, לע"נ מרת דינה ב"ר שלום ז"ל</p>
